

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL DE GOVERN

12450

Acord del Consell de Govern de 31 d'octubre de 2025 pel qual es declara l'ocupació urgent dels terrenys afectats per l'execució del projecte «Renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta»

El Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, aprovat pel Reial decret 49/2023, de 24 de gener (PHIB 2022/2027) preveu, a l'annex 9, un programa de mesures i un conjunt d'accions que s'han de dur a terme a la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears per evolucionar les infraestructures des de la situació actual a la desitjada i aconseguir el compliment apropiat d'objectius ambientals i socioeconòmics. Així, en el punt 1 de l'annex 9 es contempla la renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta (codi ES110_3_INFRAESTRUCTURES_3a_029).

L'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental (d'ara endavant, ABAQUA) és una entitat del sector instrumental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. D'acord amb l'article 1.2 dels Estatuts, aprovats pel Decret 100/2015, de 18 de desembre (BOIB núm. 185, de 22 de desembre) té, entre altres, la competència sobre la promoció, la construcció, l'explotació i el manteniment de les infraestructures hidràuliques, incloses les instal·lacions i els serveis connexos, de captació, conducció, potabilització i distribució d'aigües, per a qualsevol ús, tant superficials com subterrànies.

En data 16 de gener de 2024, l'ABAQUA, en l'exercici de les seves competències i per tal de desenvolupar les actuacions incloses en els programes d'infraestructures a l'àmbit de Mallorca - annex 9, punt 1 del PHIB 2022/2027 esmentat - va emetre un informe, signat pel cap de l'Àrea de Construcció i Gestió d'Abastiment i Dessaladores, mitjançant el qual sol·licita a la Direcció General de Recursos Hídrics la tramitació del procediment d'expropiació per tal de disposar dels terrenys afectats per l'execució del «Projecte de renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta».

En l'esmentat informe, fa referència a les obres que es preveuen dur a terme i que es descriuen a continuació:

- Execució de tres noves captacions, mitjançant la realització de tres nous sondejos i instal·lació de tub de revestiment dels pous. Aquests tres nous pous s'identifiquen com N1, N2 i N3 en els plans de projecte i tots ells es localitzen en la mateixa parcel·la que el ja existent, denominat Son Mulet 1.
- Remodelació dels pous existents identificats com Son Mulet 2 i Binifalet.
- Nova canonada d'impulsió, des dels sis pous (els tres existents i els tres nous), discorrent per vials públics fins al dipòsit existent de Son Sitges. Aquesta nova impulsio, de fosa, té diàmetres variables (des de DN200 fins a DN500) a mesura que es van incorporant els diferents pous. Aquestes connexions es realitzen en arquetes de formigó armat, on s'allotgen les diferents peces especials, com ara clau de talls, rodets de desmuntatge, ventoses, etc.
- Remodelació de la urbanització del pou existent identificat com Son Sitges.

Així doncs, en data 29 de novembre de 2023, el Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears, actual Direcció General d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental, va formular la Declaració d'Impacte Ambiental favorable del projecte «Renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta».

De conformitat amb el que preveu l'article 25.2, lletra l) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, els municipis poden exercir competències en matèria de gestió del cicle integral de l'aigua, que comprenen el subministrament, el sanejament i la depuració. Això no obstant, correspon a les comunitats autònomes la planificació, execució i coordinació de les infraestructures hidràuliques d'interès general o supramunicipal.

En el cas de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'article 30.8 de l'Estatut d'autonomia, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, reconeix la competència exclusiva en matèria d'aigües que transcendeixin l'àmbit de les Illes Balears, incloent-hi la planificació hidràulica, els aprofitaments i les masses d'aigua subterrània, així com les obres i instal·lacions corresponents.

L'actuació que es projecta —la renovació de pous i infraestructures de captació a l'aqüífer de sa Marineta— s'emmarca plenament dins els requisits legals anteriorment esmentats, i així també es recull en el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears 2022–2027, com a infraestructura inclosa en el programa de mesures (annex 9, codi 3a_029).

En virtut del que disposa l'article 17.a de la Llei 1/2019, del Govern de les Illes Balears, correspon al Consell de Govern declarar l'ocupació urgent dels béns i drets afectats, quan les tracti d'actuacions d'interès general que siguin necessàries per garantir serveis essencials, com és el

cas de l'abastament d'aigua potable en alta a la població.

Així, en data 6 de juny de 2025, la cap de la Secció Jurídica Administrativa de la Direcció General de Recurs Hídrics va emetre un informe jurídic en el qual s'exposa que, per tal de procedir a la declaració d'ocupació urgent, són necessaris certs requisits, com que, en el cas que concorrin unes circumstàncies excepcionals, aquestes estiguin degudament motivades i documentades en l'expedient administratiu. El contingut de l'informe jurídic es transcriu a continuació:

Primera. - Règim Jurídic de la Declaració d'Urgent Ocupació

L'article 52 de la LEF disposa que, de manera excepcional i mitjançant acord del Consell de Ministres, podrà declarar-se la urgent ocupació dels béns afectats per l'expropiació al fet que doni lloc la realització d'una obra o finalitat determinada.

En aquest expedient, haurà de figurar necessàriament l'oportuna retenció de crèdit amb càrrec a l'exercici en què es prevegi la conclusió de l'expedient expropiatori i la realització efectiva del pagament.

Així també, l'article 56 del REF disposa:

“El acuerdo en que se declare la urgente ocupación de bienes afectados por una expropiación, deberá estar debidamente motivado, con la exposición de las circunstancias que, en su caso, justifican el excepcional procedimiento previsto en el artículo 52 de la Ley y conteniendo referencia expresa a los bienes a que la ocupación afecta o al proyecto de obras en que se determina, así como al resultado de la información pública en la que por imposición legal, o en su defecto, por plazo de quince días, se haya oído a los afectados por la expropiación de que se trate.”

Per tot això estem davant un procediment excepcional que intenta sintetitzar el temps actuat en el procediment ordinari. Com s'ha reiterat en diverses sentències i també per la doctrina, aquest procediment és utilitzat amb regularitat, perquè l'acceleració temporal contribueix al supòsit de poder actuar ràpidament en els casos d'urgent necessitat. Així, aquest procediment exigeix dos requisits, d'una banda que concorrin circumstàncies excepcionals que justifiquin el factor temps, i d'altra una rigorosa motivació que justifiqui la mateixa (Sentència del Tribunal Suprem – Sala Contenciós Administratiu– núm. 1226/2006, de 14 de març).

Segona. – Justificació per iniciar un procediment expropiatori

L'article 9 de la Llei d'Expropiació disposa:

«Para proceder a la expropiación forzosa será indispensable la previa declaración de utilidad pública o interés sociales del fin a que haya de afectarse el objeto expropiado»

Per altra banda, l'article 11 del Reglament d'Expropiació Forçosa disposa que:

“1. Si los bienes objeto de la expropiación fueren inmuebles, la declaración de utilidad pública deberá hacerse mediante Ley aprobada en Cortes.

2. No será necesaria la promulgación de una Ley formal, en los siguientes casos:

a) Cuando se trate de obras y servicios comprendidos en los planes del Estado, Provincia o Municipio aprobados con los requisitos legales, en los que se entenderá implícita aquella declaración. La realización concreta de los planes del Estado deberá ser acordada por Orden ministerial, y los de la Provincia o Municipio, por los Organismos competentes.”

En el cas concret i objecte del present informe cal fer menció al Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'Aigües (TRLA), en concret l'article 44 que disposa:

1. El Gobierno podrá hacer la declaración de utilidad pública de los trabajos, estudios e investigaciones requeridas para la elaboración y revisión de los planes hidrológicos que se realicen por los servicios del Ministerio de Medio Ambiente, por el Instituto Geológico y Minero de España o por cualquier otro organismo de las Administraciones Públicas.

2. La aprobación de los planes hidrológicos de cuenca implicará la declaración de utilidad pública de los trabajos de investigación, estudios, proyectos y obras previstos en el plan.

Per altra banda l'article 130.1 del TRLA estableix que:

“La aprobación de los proyectos de obras hidráulicas de interés general llevará implícita la declaración de utilidad pública y la necesidad de ocupación de los bienes y adquisición de derechos, a los fines de expropiación forzosa y ocupación temporal, de acuerdo con lo dispuesto en la legislación correspondiente.”

El Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, aprovat per el Real Decret 49/2023, de 24 de gener (PHIB 2022/2027), preveu al seu annex 9 Part III, Resum de programes de mesures, Infraestructures d'àmbit de Mallorca, entre altres i amb el codi ES110_2_Infraestructura_3a_029, la reforma de les infraestructures del aqüífer de Sa Marineta. Per la qual cosa, l'utilitat pública i interès socials està implícitament declarada en el propi text normatiu PHIB.

Tercera. - Motivació de la Urgent Ocupació

L'article 52 de la LEF, estableix que excepcionalment i mitjançant Acord del Consell de Ministres es pot declarar l'urgent ocupació dels béns afectats per un procediment d'expropiació. En aquest sentit també es pronuncia el Tribunal Suprem en diverses sentències, entre altres, la STS de 16 de març de 1996 i de 25 d'abril de 2003.

En aquest sentit, tant la doctrina com la jurisprudència conclouen que les qüestions que impel·leixen i obliguen a l'Administració a la ràpida i immediata ocupació, són aquelles circumstàncies de fet i no, més aviat, jurídiques per a la consecució, conservació o restitució, d'un interès general predominant que resultaria seriosament perjudicat, de demorar-se aquesta ocupació i actuació conseqüent, als terminis i procediment ordinari fixat en la mateixa Llei.

En aquest sentit, la causa que justificaria la urgent ocupació seria la renovació de les infraestructures de l'aqüífer de Sa Marineta amb la finalitat d'actualitzar i optimitzar les infraestructures d'aquest.

L'objectiu principal, com així ho podem veure a la Declaració d'Impacte Ambiental afegit al projecte; és millorar la gestió i l'eficiència en l'extracció i canalització de l'aigua potable per al proveïment urbà, sense alterar els cabals d'aigua que actualment s'extrauen. Això implica:

Per una banda, mantenir la capacitat d'extracció autoritzada cercant redistribuir el cabal d'extracció existent entre nous punts de captació, sense incrementar el volum total extret de l'aqüífer. A més, es vol modernitzar les infraestructures, és a dir, actualitzar i adaptar les instal·lacions dels pous existents, millorant així la seguretat i la fiabilitat del sistema d'abastament d'aigua.

Per una altra banda, facilitar el manteniment, incloent estructures de suport (com paviments de seguretat i tancaments) per millorar les condicions de treball i operació dels pous i conduccions d'aigua.

Per últim, cerca complir amb la normativa, ja que el projecte està alineat amb el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, assegurant que les actuacions són legals i responsables des d'un punt de vista ambiental

Aquests requisits generals es fonamenten en la jurisprudència del Tribunal Suprem en relació amb l'article 52 de la Llei de 16 de desembre de 1954 sobre expropiació forçosa (BOE núm. 351, de 17 de desembre de 1954) i l'article 56 del Reglament que la desenvolupa. L'esmentada jurisprudència consta a les sentències de 9 de març de 1993 (recurs 8333/1990), de 23 de setembre de 1997 (recurs 14176/1991), de 10 de desembre de 1997 (recurs 4575/1993), de 22 de desembre de 1997 (recurs 782/1996), de 3 de desembre de 1998 (recurs 5821/1994), de 14 de novembre de 2000 (recurs 2939/1996), de 18 de maig de 2002 (recurs 628/1998), de 25 d'abril de 2003 (recurs 318/1999), 25 de gener de 2012 (recurs 521/2010), 8 d'octubre de 2012 (recurs 145/2011) i 26 de novembre de 2012 (recurs 936/2010), entre d'altres.

De conformitat amb els articles 18 i 19 de la Llei d'expropiació forçosa, i articles concordants del Reglament que la desenvolupa, es va publicar l'anunci d'informació pública dels béns afectats amb tràmit d'audiència (BOIB núm. 61, de 15 de maig de 2025). Com a resultat d'aquest tràmit, en data de 13 d'agost de 2025 va tenir entrada escrit d'al·legacions dels titulars la parcel·la 215, polígon 5 del TM de Llubí, les quals foren degudament contestades i notificades en data 29 de setembre de 2025 i 17 d'octubre de 2025. Cal indicar que dites al·legacions no afecten al projecte d'obres objecte d'aquest expedient ni en modifiquen el contingut ni la tramitació prevista.

Cal fer constar que, d'acord amb l'ofici de 13 de març de 2025, del cap del Departament de Gestió Econòmica i Contractació de la Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua s'ha practicat l'anotació comptable RS 300215753, de retenció de crèdit adequat i suficient per fer front al pagament de l'apreument.

Per tot això, el Consell de Govern, a proposta del conseller de la Mar i del Cicle de l'Aigua, en la sessió de 31 d'octubre de 2025, adoptà entre d'altres l'Acord següent:

Primer. Declarar l'ocupació urgent dels terrenys afectats per executar l'obra del «Projecte de renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta», al terme municipal de Llubí, d'acord amb l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa, de 16 de desembre de 1954 (BOE núm. 351, de 17 de desembre de 1954) i l'article 56.1 del Reglament de la Llei d'expropiació forçosa, aprovat pel Decret de 26 d'abril de 1957 (BOE núm. 160, de 20 de juny de 1957).

Els béns i drets afectats per a la declaració d'ocupació urgent s'enumeren a continuació d'acord amb el detall següent:

Finca	Localització	Parcel·la cadastral	Expropiació	Superfície de servitud de pas	Superfície d'ocupació temporal
1	Polígon 4, parcel·la 231. Llubí	07030A004002310000XD	345,00 m2	43 m2	445 m2
2	Polígon 4, parcel·la 149. Llubí	07030A004001490000XY	7.294,00 m2		
3	Polígon 4, parcel·la 269. Llubí	07030A004002690000XZ	1.187,00 m2		836 m2
4	Polígon 4, parcel·la 116. Llubí	07030A004001160000XB	541 m2		634 m2
5	Polígon 9, parcel·la 215. Llubí	07030A009002150000XZ	321 m2		221 m2
6	Polígon 9, parcel·la 214. Llubí	07030A009002140000XS	135 m2		181 m2
7	Polígon 4, parcel·la 591. Llubí	07030A004005910000XS		5,70 m2	31 m2
8	Polígon 9, parcel·la 197. Llubí	07030A009001970001MA		5,60 m2	54 m2

Segon. Fonamentar la declaració d'ocupació urgent dels béns i drets afectats per l'expedient d'expropiació forçosa corresponent al «Projecte de renovació de les infraestructures d'aprofitament de l'aqüífer de sa Marineta» en la documentació tècnica i jurídica presentada per l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental (ABAQUA) i per la Direcció General de Recursos Hídrics i, en especial:

- En l'informe tècnic emès per l'ABAQUA de data 16 de gener de 2024, sobre la necessitat de disposar dels terrenys afectats per a l'execució del projecte, en el qual es justifica la urgència per garantir la renovació de les instal·lacions vinculades a l'aprofitament de l'aqüífer, atès l'estat de degradació de les existents i el risc que suposa per a la continuïtat i eficiència del subministrament d'aigua potable.
- En l'informe jurídic emès per la Direcció General de Recursos Hídrics, en què es considera procedent la declaració d'urgència per part del Consell de Govern, d'acord amb la concurrència de circumstàncies excepcionals, degudament acreditades i motivades, que justifiquen el fet d'acudir al procediment previst a l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa.

Les circumstàncies excepcionals es fonamenten en la necessitat d'executar, amb caràcter inajornable, les obres de renovació de les infraestructures de captació i conducció de l'aqüífer de sa Marineta, amb la finalitat de millorar-ne la gestió i l'eficiència, i garantir el proveïment urbà d'aigua potable a diversos municipis, sense alterar els cabals actuals d'extracció.

L'actuació s'integra, a més, dins la planificació hidrològica vigent i figura expressament recollida en l'annex 9, part III, del resum de programes de mesures d'infraestructures d'àmbit de Mallorca (codi ES110_3_INFRAESTRUCTURES_3a_029) del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, aprovat mitjançant el Reial decret 49/2023, de 24 de gener (PHIB 2022-2027).

Tercer. Fer constar que hi ha crèdit adequat i suficient pel pagament dels béns i drets afectats per l'expropiació.

Quart. Fer constar que s'han presentat al·legacions, les quals han estat objecte d'informe i notificació a la part interessada i que les al·legacions no tenien per objecte el projecte d'obres, el qual no s'ha modificat.

Cinquè. Encarregar a la Direcció General de Recursos Hídrics la tramitació del procediment expropiatori.

Sisè. Notificar aquest Acord a les persones interessades

Setè. Publicar aquest Acord en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*

Interposició de recursos

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs de reposició davant el Consell de Govern en el termini d'un mes comptador des de l'endemà de la notificació, d'acord amb els articles 123 i 124.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 57 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

També s'hi pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en el termini de dos mesos comptador des de l'endemà de la notificació, de conformitat amb el que estableixen els articles 8, 10 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, en la data de la signatura electrònica (31 d'octubre de 2025)

La secretària del Consell de Govern

Antònia Maria Estarellas Torrens

La presidenta

Margarita Prohens Rigo